

Izhaja vsaki dan
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Posamezne stevilke se prodajojo po 3 avt. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Šežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Cene oglašev se računajo po vrestih (siroki 73 mm, visoke 25 mm); za trgovinske in obrtnike oglaše po 20 stot.; za osmrtnice, zahtave, poslanice, oglaše denarnih zavodov po 50 stot. Malo oznanila po 3 stot. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglaše sprejema inseratni oddelok uprave "Edinosti". — Platuje se izključno le upravi "Edinosti".

Pisma iz Prage.

(Izviren dopis).

Dne 13. januarija 1906.

(F. Kr-ee) Narod češki — narod pevski. — To lastnost jim priznavajo tudi drugi narodi. Od davnega je bil ta narod zadojen ljubljeno do pesmi; to dokazuje spev »By vali Čehové! Prekrasno idejo pesmi so spojili z idejo sokolstva! V resnici gre glas od njih, da so narod godbe in petje.

Iz češke pesmi, žaljive in resnobne, od seva mnogo čuta. Človek, ki poje, ima življeno srce in dobrega pevca Bog ljubi. Pa tadi poučne pesmi, takozvane »odrhnovačky«, v kolikor so domačega izvira, niso brez privabnosti. Bilo tudi, da so besede nekoliko drskave, mačo izbrusne, ali melodija se da dobro poslušati in ugaja. Kjerkoli se je odzval češki spev ali češka godba, povsed se je priljubilo oboje. Tja, kjer niso imeli za njih ničesar, nego posmeh in omalovaževanje, tja, kjer so bili gluhi za njih opravljene zahteve in želje, tja, kjer za nje niti znali niso, — pričali so njih umetniki, začeli igrati in peti in vse je poslušalo z občudovanjem. A to je spev in godba iz vredna slovenskih čustev. V njih ni ničesar tujega. To so pravi slovenski toni, ki povsodi izpoljujejo svojo dolžnost. Z jadom besedo: češka godba in češki spev sta zmagovala vsej in povsodi.

•Zjavej a brej! velja danes za vsekoga Čeha, ki si je svet, da zmaga istotako, kakor je zmagała s pesmijo vojska Taboritov pri Domžaličih. Kakor pravi zgodovinopisec bil je to največji križarski napad proti Čehom in zavrnjil se je najzarmotnejšim načinom za Nemes, nego katerikoli drugi! Saj je tu bilo 130.000 sovražnikov proti 55.000 borilec češkim! Stalo? Kaj še! Bržalo. Kajti ta mnogoštevilna sila neprijateljev ni niti pričakala prihoda hrabrib vojev Prokopa Velikega, in čim je zasišala z deleka veličastni koral »Kdo je boži bojovnik, pustila je vse in iskala rešitev v begu. To je bila najboljša in največja zmaga češke pesmi. Iz te pesmi zveni neodstopno povelje vsem Slovanom: »Nepristrel se nelekte, na možnost nehled' te...« (Neprijateljev se ne strašite, na možnost ne glejte!) V sokolstvu in pesmi se zravnali največji vzgojevalni moment češkega ljudstva. Bile so dobe, ko je rekla deva svojemu milijencu, razkrivščemu jej svojo ljubev: »Mou ruku dostaneš — nž bude svoboda vlast!« (Roko

mojo dobiš, ko bo domovina svobodna). Takšen odgovor prihaja iz ponosa vseh dav potlačenega naroda in imel je tudi dobre posledice.

»Sokol jašem a Sokol budu!« To je harmonija vzajemne poštvovalne ljubezni do domovine, ki se seveda ne sme kazati samo v trakovih narodnih barv, ampak si je postavila za cilj svojega življenja: delo za blagor domovine, obrambo svetih narodnih pravic in ujedinjenje krvi za svobodo otačbine.

Na slovenskih ženah je mnogo lešeče, kakšni so njih močje! Kaj, če bi slovenske žene vplivale na svoje moče po vzoru čeških žen?! Njih močje imajo navado, ob večerih hoditi v gostilno. Slovenske so dobre gospodinje, pri njih velja »denar sveta vladar«. Torej računajmo: dnevo potrebuje moč samo 60 stot. na gostilniške potrebe. To znaša 219 krov; in ako odštejemo letni prispevek za »Sokola«, imamo še vedno čistih 213 krov na leto!

Med Sloveni je že mnogo moč, ki pogledujejo na sokolske sile kakor z nadstropja česa svoj trebušek in nečelo najti v telovadnicu tega, kar bi jih vzradočevalo.

V sokolskem udruženju Slovence najlepši dokazuje svoje patriotsko prepričanje. Saj je lahko (po češkem vzoru) prispevajočim členom, da se dajso voliti v upravnem odboru ali so lahko kako drugače delujoči. Vagledi mičeo! [Ja] sko imam sinove ali hčere, te te bodo nasledovali! Na njih najbo je pokaze tvj igled in budi si svet, da nad sokolsko vzgojevalo metodo je ne najde lepše.

Ako bi se tak ravnil vseki Slovenc in deloval, potem pa pesem:

•V Češčah, Slezaku, na Moravě
my si ruce poráme,
a kdyby nám cítil volal:
»Vzděto se! — my se nevráme!«

zidobi tudi v jugoslovanskem narodu resnično ceno, in bodimo prepričani, da »Zjavej a brej!« — my se nevráme!«

zidobi tudi v jugoslovanskem narodu resnično ceno, in bodimo prepričani, da »Zjavej a brej!« — my se nevráme!«

Nova ruska stranka proglaša idejo humanitete, ki je tisto podlago trajanemu ustroju države. S tem je v soglasju z najboljimi ruskimi luitimi vseh naprednih smeri. Na tej humanitarni podlagi hoče stranka ujed niti »vse napredne stranke, ker vidi v tem največjemu obrambo proti reakeji.«

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Agosovski roman Avgusta Šenoc. — Naslovna in dovršil L. E. Tomič.

Preve M. C.—.

Ali niso samo Bošnjaci in njihovi tovariši puntarski Hrvati imeli občutiti silo in moč kraljevske svetlosti, ampak tudi tisti Hrvati, ki so ostali zvesti, in Madjar. »Ni jimi vsem verovati tem zvestim, je rekla o neki prički Marija Gorjanskemu, oni znajo globoko pripogibati čelo, ali svojo krono, pa tudi svojo glavo bi stavila, da se v mnogokateri autočnski lobanji potisuje kačja izdajalska misel. Zato pritegnimo uždo močnejše tudi njim, dragi Nikols. Laglje namreč sedaj, ko sorodnika Tvrdko jedo črvi. Le nategnimo užde, Nikols moj!«

Miljenec vzhipele kraljice ni bilo žal, da ga je Marija podtgala na strogost brez obzira proti vsem in vsekemu a tudi Šešman je povsem odobril drskonične odiroke svoje žene. Skoro so občutili zvesti dvernički tejne, telezno roko. Mači privilegiji, podeljeni

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znača

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolnene naročnine se uprava ne osira. Vsi dopisi naj se pošljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rekopisi se ne vracajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Naredni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODIN/. Lastnik konzorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konzorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 12. Poštno-hranilni račun št. 841.652. TELEFON štev. 1157.

Nova ruska svobodomislna stranka je odločno ustavna in zahteva vseruski parlament z zakonodajno močjo. Demokratično zmen zagotavlja nja zahteva po občni volilni pravici brez omejitve.

Program nove stranke zahteva varovanje jedinstva ruskega carstva, ali ne želi enostranske centralizacije, ampak hoče živo jedinstvo raznih sli. To jedinstvo hoče doseči s upravo in narodno avtonomijo. V tem času — pravi § 11 — ni možna v Rusiji federacija, ali zahteva se, in to na podlagi »prirodnega (v nekih slučajih tudi »zgodovinskega«) prava«, popolna narodnostna avtonomija. S tega gledišča je najzanimivejše, kako stališče zavzemata stranka nasproti finškemu in poljskemu vprašanju in ju.

Razmerje do Finske naj novi parlament podvrže reviziji, toda že v naprej ne oporeka vsaki nasilni rusifikaciji. Poljski imajo dobiti avtonomijo, ki se približava avtonomiji finski (svoj parlament). Narodni jezik ima biti zagotovljen narodnostim v nižih uradih in v žolah. Ruski kakor državni jezik se ima učiti v vseh žolah!

Kar se tiče vnašanje in avtočne politike, vidi svobodomislna stranka našloga Rusije v povrniltv k slovenski politiki. Posebno sporazumljeno s Poljsko mora ustvariti možnost, da se kasneje pristopi k srednjeevropski slovenski federaciji!

Zahtava se reditev vstočnega vprašanja (osvobojevanje krščanov.)

Kulturi, šolski in učni program odgovarja zahtevam humanitete in upošteva ruske razmere, ki so povsem drugače nego na zahodu. Delavskemu in poljedelskemu vprašanju se posveča velika skrb. Za delavstvo se zahtevajo v glavnem iste ustanove, kakor v zahodnih naprednih deželah, za kmeta več sramlje. Ves program gre za tem, da se poljedelstvo npravi intenzivnejim.

Jedna glavnih točk programa bo razmerje cerkve do države. Pravim, da bo, ker v resnici svobodomislni, kultoren, in celo tudi otji političen program se ne daja zasnovati brez premišljenje cerkvene politike. V občem delu program se misli na to in razmišlja o ločenju cerkve in države. Po pravici se naglašuje, da snavanje tega programa zahteva mnogo previšnosti. Poleg tega mislim, da bodo tudi svobodomislici kaj hitro prisiljeni, da spopolne svoj program s predlogi, s katerimi

pojdinecem, so bili preklicani; mnoge prošnje že na pol dovoljene, so bili sedaj odbite, naraščala moč bana mačvanskega. Miljenec mnogokaterega plemenita, sko se je zdel kraljčin je, so govorili ljudje, v njegovem le kolikaj sumljiv so užalili neusmiljeno, župu so ključi do kraljevske milosti! Neda je občutil, kako da mu ne cvete kraljevska milost. Uveli so nov strog red v kraljevskem dvoru, odpravili so iz palače mnogo plemičkih uslužbencev, ki jim je bila dvorna služba jedna hrana; ti ljudje so ostali sedaj seveda brez strehe in kruba.

Zato pa so vsprejeli druge ljudi v veliko minost, suženske duše, ki so se prodali Mariji in Šešmanu sa podle ogleduhe ter so z Judeževim pščo prežali toliko na kraljevskem dvoru, kolikor po deželi, in so sporočili Gorjanskemu ne le vsako preostro besedico ampak so si izmišljali tudi laži, da so jim bile le zasluge tem večje pred svetim kraljevskim licsem.

Nikola Gorjanski se je imenoval še vedno mačvanski ban, ni mu bila še podljena kaka višja dvorska čast. V resnici pa je bila v njegovih rokah največja moč na kraljevskem dvoru, kjer je živel Nikola skoraj stalno, mesto da bi banoval v Bjelini pri Drini, v selu svoje domovine. Mračno so ga gledali oni drugi plemeniti, ki jih je v tej žalostni dobi prodajanja ostalo še nekaj v početju in posesa, dočim se je po sramotni človeški navadi veliki del plemstva klesnil

bi se reformirala cerkev. Niti misli si nemorem n. pr., da bi se v Rusiji mogla industrijska organizacija po potrebi in spopolnit, dokler se ne odpravijo mnogi prazniki. V Rusiji se skoro pol leta slave prazniki. Kako bi se mogla o tem razviti delavnost in kako naj bi ruska industrijska mogla tekmovati z inozemstvom? Možnost ločenja cerkve od države v Rusiji se dokazuje s primerom staroobrednikov in novim duhom v naprednem delu duhovščine. Tudi izven duhovščine obstoji močna težnja po reformi religije.

Zanimiv je povratek k politiki slovanski. Opstovano je bilo v zahodnih listih izredno pričakanje, da se Rusija, potisnjena iz Azije, povrne k Evropi, posebno k Slovanom.

Nazor svobodomislnega programa o slovenski federaciji mi ni jasen. Ali se misli načrt federacije vseslovenske, ali sedeževropske. O tem, kakor tudi o drugih točkah, trebalo bi razjašniti. Ni dvoma, da bo konstitucionalizem vplival na narodnostno politiko, posebno na politiko slovenskih narodov.

Nova stranka naravnost kaže na to božnost. Očitno je da v svoji slovenski politiki ne sledi stopinjam starejih slavenofilov. Pomirjenje rusko-poljsko, izvano po ustavni svobodi, doveže Rusijo neizogibno do politike slovanske — absolutizem je bil neprijatelj narodnosti. Tudi »zahodniki« so videli v pomirjenju rusko poljskem začetek novi mednarodni politiki. Spominjam na Češerina in njegov odgovor Rennenkampfu, izdan v Berlinu (2. izdanje v Berlinu leta 1901.) Češerin kaže naravnost na posledice rusko poljskega sporazumljiva za rusko politiko nasproti Nemčiji. Nam naprednim in demokratičnim Čehom ni bilo nikdar skrivnost, ako je absolutizem na poti ravnal nam Slovanom. Simpatično nam je, da ruski »svobodomislec« enako mislijo kakor mi.

*) Znani češki vsevilični profesor T. G. Masaryk je priobčil v »Času« kratki pregled o programu nove ruske »svobodomisline stranke« z zanimivimi opaskami o največjih delih programa. Prinašamo tu izvadek iz tega članka, nadojajo se, da bo ustrezeno s tem načim čitateljem.

Uredništvo.

O položaju v Avstriji.

Praški »Narodni listy« zatrjava, da se v avstrijskem parlamentu v vsej notranji politiki države pripravlja nova situacija

banu mačvanskemu, kaj se je kovalo med slovenskim plemstvom, da bi se tako zopet spravil v milost vladalcev ter dokopal do mastne časti. Seveda ni izdal vsega natanjko, ker je trebalo varovati tudi lastno kožo ter pobrati zlati sad izdajstva.

Da bo Marija stvar laglj, je ponesla seboj toliko denarja, kolikor je mogla nagrabiti ali izposoditi si brez misli na povrtev, kajti blagajna kraljice in kralja je bila načadno suha. Gorjanski je odposiljal tajnega odposilca v Sutjesko, da pozive, kako se bodo po Tvrdkovi smrti razvijale stvari v Bosni in komu da pripade kronska. Posebno se je moral odposlanec pobriniti, da pride na prestol slabič, prijazen budimskemu dvoru človek, ki bo najraje miroval na svoji dedovini, ki ne bo imel nikake volje da bisi osvetljaj imo s slavnimi deli in junasčko borbo, da bi razširjal meje svoji deželi, kakor je bil nameraval Tvrdko Kotromanović. Tudi gospoda Bnečani so poslali svojega človeka, gospoda Badoera v Sutjesko. Ti modri ljudje niso nikakor želeli, da bi naslednik Tvrdkov z bosansko kronske podeljil v celoti vse druge in daljnje misli Tvrdkove, ker bi jim bila potem za vedno zagrjena pot v Dalmacijo, ki so jo smatrali še kakor gotov plen svojega kriatega leva.

(Pride še.)

čija je sicer po preosnovi ministervska. Konkretno govorjeno: ministerstvo Gantschevo se ima deloma parlamentarizirati s tem, da pridejo vanje zastopniki Čehov, Poljakov in Nemecv. Pogajanja da so stopila že v tako resen stadiju. Če ta pogajanja dovedejo do povoljnega vseha, vstopijo v ministerstvo, kakor ministri bres portfelja: Pacák v imenu Čehov; grof Dziedusieky v imenu Poljakov in dr. Derschatta v imenu Nemecv. Ministr Rind in Pientak bi izstopila.

Tudi Stranskega »Lidove Noviny« potrjajo, da se vrše pogajanja v ta namen. Priponjamajo pa, da bi dr. Pacák mogel vstopiti v ministerstvo le tedaj, ko se izpolnilo obe kardinalni zahtevi Čehov: po drugi univerzi in notranjem jeziku.

Volilna reforma in naše primorske pokrajine.

Predvčeršnji »Piccolo« se je zopet babil s tem aktuelnim vprašanjem. Ia ob tej priliki se je kazal zadovoljivega in ob enem nevoljnega in vznemirjenega. Razlika v tem razloženju je ta: pol smeha, pol joka — je ta, da se nam zdi, da smeh ne prhaja prav od sreca, vznemirjenje pa resnično.

Italijansko glasilo se hvali, da je misija g. Venezana dosegla svoj zaželeni vseh, ker da so na Dunaju zagotovili tem gospodom, da Trst dobti svojih pet poslancev. To bi bilo ugodno tudi za »Piccolo« gospode! »Piccolo« gospodje se izražajo »lieti di questo successo«. Ali čudno in značilno je, da »Piccolo« nič ne pripoveduje o tem, kaj so izvedeli njegovi gospodje o načinu razdelitve teh mandatov, oziroma o principu, po katerem so bodo v Trstu vršile te volitve.

»Piccolo« se omeja le na to, da izjavlja svojo »scura fiducia«, trdno zato, da je tudi po volilni reformi ne bo kršil narodni značaj mesta. Po dejstvu, da se »Piccolo« previduo izogiblje določni izjavi na to vsakako važno stran vprašanja, sodimo, da njegovo zadovoljstvo v vseh Veneziana in tovarjev glede Trsta vedar ni popolno.

Odločno se pa kaže »Piccolo« vznemirjenega po vseh — ki so jih po »indiskrekciji« raznesli veči listi — o namernih vlade glede Istre in Goriške. Te vesti vzbujajo bojzen, da dobi Istra en mandat manje, 4 mesto 5, a tudi Goriški da utegaejo odštepani en mandat!

Vnovič izjavljamo, da soglasimo popolnoma z Italijani, ko se potrejajo za to, da naše primorske pokrajine dobe več mandatov. Razlika med nami in njimi je edino ta, da mi zastopamo tako zahtevo, ker hočemo, da te dežele dobe primerno zastopstvo, dcem izhaja jasno iz »Piccolo« izvajajo, da njegovi edini le skrb za svojo lastno stranko. Saj pravi naravnost, da se boji, da bi se rzmanjala številna moč italijanskega kluba na Dunaju. Po tem takem ne bi imeli gospoda nič proti temu, ako se rzmanjša število primorskih poslancev, ako le ostane in-taktno število poslancev, oziroma členov italijanskega kluba na Dunaju!

Če torej ljudje s takimi zavratnimi in sebičnimi nameni, ki se dajajo slutiti po »Piccolo« svijanjih, pišejo v vsaki vretci besed »giustizia«, je to le prefaniranje in prostituiranje pojma pravice. Ti ljudje kažejo, da ne ljubijo deželo, ampak le svojo stranko.

Izjavljamo še enkrat: mi se pridružimo zahtevi, da se Trstu, Istri in Goriški ohrani vsaj dosedanje število mandatov, zahvaljujmo pa, da se ti mandati razdeli tako, da bo odgovarjalo faktičnim odnosom v teh pokrajinah, ne pa fiksijam, kakor so jih ustvarili in ohraniali do danes Italijani s pomočjo dosedanjih centralnih in lokalnih vlad.

Srbsko-bolgarska carinska zveza.

(Zvršetek.)

Z vstavljenjem srbsko-bolgarske zvezne stopila je politika »novega kurza«, namreč politika madjarsko hrvatskega sporazumljenja, in sporazumljenja med Srbi in Hrvati, sbornice dr. Začek dobil komturni križ Franca Josipovega reda. Z gorajim dejstvom treba računati kakor s pojavom, ki nem prihaja nasproti in ki spopoljuje našo težnje. Velike osnove, ki so se pred ne dolgo dobiva 1.200.000 frankov plače na leto, so gibale le v carstvu domišljije in po akademiskih razpravah novinarskih člankov, približujejo se urešenju. Ko pa imamo na spodnji Donavi že utrjeno dejstvo, potem

gremo v središču z matematično gotovostjo novi bodočnosti nasproti. Ograka križa bo rešena v kratkem, in samo alepi ali špekulantje morejo mamiti sebe in druge, češ, da bo rešitev pomenjala smago Fejervarija. Potem pridejo na ta pot velika, za sedaj pridušena, ali jako prikrita vprašanja gospodarske narave, ki si bodo z ene strani pričadevala, da zaustavijo bujne germane poplave, a z druge bodo pripravljala boljo in zagotovljeno bodočnost.

Nada dolžnost je, da v vseh onih velikih načrtih, ki se anujejo in tudi izpoljujojo, zavzememo ono mesto, ki nam gre po naši veličini, moči in po našem izredno ugodnem semljepisem položaju. Mi imamo morje, imamo najboljša pristanišča, mi smo na vratih onega zapada, s katerim mora nova podonsavska-balkanska politika stopiti v odnosje, ako se hoče ubraniti hladnega in toli pogubnega severa. Vse to je, kakor bi bilo predvidljano, v reški resoluciji in v manifestacijah, ki so sledile istej. Ne zanikavamo: treba je dosti priprav, da se namerjamo izvede, in mnogih težkoč treba spraviti s pota. Ali že to, da smo se odločili, kaj hočemo, je vredno kakor dober početek, ki je opravil najstajši posel. Ne zanikavamo niti tega, da bo najti, toliko med Madjari, kolikor tudi med nami ljudij, ki — budi radi neumevanja, budi iz slabših razlogov — ne pridejo nikakor na roko urešenju teh osnov. Še se je treba boriti z mnogo neutemeljeno bojanjijo in predsednikom. No, mi vidimo, da se nahaja tačih ljudij v Belegradu in v Sofiji, ki od jeze Škripajo zobi in skušajo z vzejemnim podpihanjem in rekriminacijami porušiti in kompromitirati, kar je že zaključeno. Glavno je pa to, da je najneodvisnejši, najboljši, najmoderneji del narodnih ljudij z vsemi silmi zapregel, da nadaljuje na začetem; a velik dobitek, ki vskrši narodu iz tega, je lahko prijeti z roko in o tem se osvedčijo lahko tudi najširši sloji našega naroda hrvaškega in srbskega imens.

Čestitamo izvršiteljem srbsko bolgarskega sporazumljenja na velikem vsehu, ki so ga dosegli!

Na tem vsehu se morejo veseliti vse zavedni Slovani.

Dogodki v Rusiji.

Revolucionarno gibanje na Kavkazu.

Iz Tiflisa javljajo, da je gruzinski svečenstvo izjavilo za neodvisnost in samostojnost gruzinske cerkve ter sklenilo prekiniti z dnem 27. januarija odnosaje s sv. Sinodo. Petrograjska brz. agentura opaža k tej vesti, da ne vedo na kompetentnem mestu ničesar o gorenji izjavi.

Volilno gibanje v Moskvi.

Iz Moskve poročajo: Od 120.000 oseb, ki imajo po novem volilnem zakonu volilno pravico, se jih je doslej dalo v volilne liste upisati le kakih 4000. Tudi v kmetskih okrajih se vedejo kmetje v stvari volitve za dumo poveem hladno. Kandidatje konstitucijsko-demokratične stranke so tukaj: Kčekšin, Šeepkin in Muromecv.

Odnošaji v Sibiriji.

Iz Petrograda poročajo: Na sibirski želznični vladajo anarhistični odnošaji. Več strajka želzničarjev je postal tamkaj položaj nezaobiljiv. V vsej Sibiriji ter v Zabajkaljskem ozemlju preti mnogim krajem glad, ker želznicu ničesar ne dovaža. Mnogo načelnikov želzničkih postaj je izginilo brez sledi, njihova mesta so zasedli štrajkovski odbori. Posamezne velike postaje, kakor v Čiti, Krašnojarsku in Irkutsku so upepeljene.

Reforme.

Petrograjska brojavna agentura javlja: Upravne oblastnike se bavijo sedaj s tem, da spravijo zakone, tičče se notranjega reda, v soglasje z novo obliko državnega sveta in državne dum. Ker se morajo ta dela nemudoma izvršiti, je za dan 20. t. m. določena nova ministarska sveta, kateri bo predsedoval sam car.

Drobne politične vesti.

D. Začek odlikovan. Kakor javljajo z Donaja, je podpredsednik državne abornice dr. Začek dobil komturni križ Franca Josipovega reda.

Plača francoskega predsednika. Predsednik francoske republike Sedoja, kanonika in stolnega župnika v Gorici, nadškofom v Gorici dovršena stvar je da se v kratkem razglesi.

Civilna lista avstrijskega cesarja je 22 milijonov krov, pruskega kralja 15 milijonov rubljev.

mark (kakor nemški cesar ne prejema pruski kralj nikake civilne liste), angleškega štejnjega občinskega zvora izvoljen tamščji trgovce, g. A. Trevn.

Knezosloška dra. Jegliča je včeraj cesar vpredel v avdijenci.

Stritarjeva slavnost na Dunaju. Slovensko društvo »Slovenija« na Dunaju priredi dne 8. februarja 1906 v dvorani »Kursalon«, L. Stadtpark, v proslavo 70-letnice svojega častnega člena, slov. pesnika in pisatelja, gosp. profesarja Josipa Stritarja slavnostno akademijo s plesom.

Notarski Izpit je položil minoli torka tukajnjem višem c. k. dež. sodišču z zelo dobrim vespohom gospod Anton Justi iz Opatije. Čestitamo.

Rosnici v prilog. Dognajemo, da se je od neke strani šrila govorica, da je na volitvi v cenzurno komisijo, za III. razred g. dr. Rybar glasoval za kandidate italijanskega odbora in proti socialističnim kandidatom. Da je ta vest popolnoma nečasovana in izmišljena, to izhaja iz teh dveh dejstev: a) da dr. Rybar niti v volilec ni vrečen nem razredu, in b) da se tudi v drugem razredu ni udeležil volitve.

Kaj se lahko vidi na tržaških ulicah. Včeraj popoludne ob 4. uri in pol je Josip A., stanujoči v ulici Farneto, našel v ulici Pondares neko pijano žensko, ki je komaj stala na nogah in okrog katere se je bilo zbralo neštevilo paglavcev, ki so uganjali vsakojake burke. Da stori konec temu šandaloznemu prizoru, je Josip A. prikel ono žensko pod pazduho in jo skušal odvesti od tam. A paglavci so zgasali krik proti njemu in začeli zasmehovati tudi njega skupno s pijanko, češ: »Glejte kak lep par!« To je Josipa A. jezilo in skušel je paglavce odgnati. Ko je pa videl, da z lepa ne opravi nič, je pobral kamen in ga zalučal med nje.

Slučajno je to videl neki redar in ga je valjalo tega artoval in tiral na policijo. Tam so ga zaslišali, a potem izpustili takoj na svobodo. Odbajajoč, je Josip A. zagodnjal, da se ne bo več umešaval, tudi — je dejal — vse bube pijane.

Kdo ne zna še, da bo v nedeljo dne 21. januarija velika bitka s snegom? Trgovsko izobraževalno društvo priredi namreč tega dne v svojih divno okrašenih prostorih simski večer s plesnim venčkom, s šaljivo pošto, korijandoli in velikansko bitko s snegom.

Kdor se boča zabavati, naj pride ob 8. uri zvečer v veliko dvorano »Trg. izobraževalnega društva«, ki bo isti dan predstavljal zimsko naravo.

Igrli »Trije tički« in »Ne kliči vraga!« je odstopil gospod Jaka Štoka gospodu J. Arharju, ki ima do obeh iger vse avtorske pravice.

Čegav je? Vratar hiše št. 4. v ulici sv. Ivana je prijavil včeraj na policiji, da je nastrel v veči hiši, katere je vratar, kovčeg poln oblike in perila.

Tržaška statistika. V tednu od 1. do 6. januarija se je rodilo 109 otrok, to je 56 moških in 53 ženskih (od teh jih je bilo 22 nezakonskih). Umrli sta 102 osebi, 48 moških in 54 ženskih. — Poročilo se je sedem parov.

Prebivalstvo Trsta. Po statističnem izkazu mestnega magistrata je Trst z okolico imel dne 31. decembra 1905 — 194.749 prebivalcev. V petih letih se je prebivalstvo Trsta pomnožilo za 16.662 prebivalcev, dne 31. decembra 1900 je imel Trst 178.127 prebivalcev.

Tifus se je pojavil v Št. Andreju pri Goriči. V neki rodbini sta umrla že dva sina, mater in hčer so pa spravili v goriško bolnišnico.

Nečloveška mati. Pred nekaj dnevi so zaprli 26 letnega Marijo Paj iz Belega potoka pri Sladki Gori (na Spodnjem Štajerskem), ker je razsekala svojega nezakonskega otroka kmalu po porodu. Orožniki so našli le glavo, obe nogi in eno roko, vse skrito med nekakšnim koljem. Datomorilka trdi, da je najbrž deta raztrgal kak pes.

Mej mornarji. Ko se je parnik »Hermine«, avstrijske parobrodne družbe, prve dni t. m. nahajjal v Marzelju, je bil iz ničevga razloga navstal preprije mej 24-letnim kurjem Rudolfom Sterle, ki je doma iz Trsta, in krmilarjem Simonom Blažencem. Konec preprije je bil ta, da je Sterle Blaženca trikrat zabodal z viščami v obraz.

Ko je včeraj v jutro priplul parnik »Hermine« v našo pristanišče, je bil Sterle

radi tega dogodka arstovan in odveden v zapore v ulici Tigor.

Iz Port-Saidu v ulico Tigor. Na Lloydovem pariku »Imperatrica«, ki je včeraj priplul iz Bombaja v naše pristanišče, se je pripeljal v Trst tudi 24-letni cesar Anson Zuzzi, doma iz Trsta. Zuzzi je bil spremjan po kavsu avstro-ograkega konzulata v Port-Saidu, kateri konzulat je odpolal Zuzzija v Trst, da bo tu sojen radi zločina izsiljevanja, ki ga je izvršil v Port Saidu, kjer je delal kakor cesar na delih v Sueškem kanalu.

Zuzzi je bil takoj odveden v zapore v ulici Tigor.

Peskus samomora. 32 letni težak Ivan K. stanovali v ulici Corsoe, je včeraj po poludne v gozdni pri sv. Ivanu, se samomornilnim namerom spil nekoliko mučitljive koline. Slušajo mimočo ljudje so ga nali in so pozvali zdravnika se zdravniške postaje, ki je nesrečenemu izpral želodec in ga dal odvesti v mestno bolnišnico.

Tatvina na morju. Josip Šumen, stanovanji v Škedniu v hiši št. 363, je prijavil včeraj na policej, da so mu neznani tatovi ukradli čolin, ki ga je imel privesanega ob bregu novega prostora za razlaganje less pod Škednjem. Čola je sive barve ter ima eno rdečo in eno belo črto po dolzem, v vreden je 60 krov.

Koledar in vreme. Danes: Kanut, kralj Hrancimir; Beloslava. — Jutri: Fabian in Sebastian; Živojin; Tihioslava. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoludne +85°Celsius. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Dramatično društvo priredi na splošno zahtevanje še enkrat narodno igro »Legijosari«, dne 28. t. m. in sicer ob 7% ura včeraj ob gostovanju gospoda Autona Verovička in gospoda Nušiča iz Ljubljane.

Veselice s petjem, šameł-godbo iz Ljubljane, s igro »Trije tički« in plesom, se priredi dne 1. svečans včečer v Begunjah pri Cerknici.

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metodija so od 1. do 30. novembra 1905. poslali prispevke iz drži p. n. gg. in društva: Upravnštvo Slovenski Narod v listih 25., 28. in 31. oktobra, 4., 8., 11., 15. in 18. novembra 1905. izkazane zneske skupaj 222 K 50 st., upravnštvo Slovencev 225 K 95 stot.; podružnice: v Tržiču dohodek veselice 221 K, moška in ženska Šentpeterska pokroviteljstvo za župnika Malenška 200 K, v Beljaku 60 K, ženska v Postojni 74 K, za Kotmaro ves in okolico 75 K, Šteber in okolica 8 K 36 st. Občine: v Kamniku 50 K, v Ribnici 20 K, Žikot pri Brežicah 10 K, v Loškem potoku 20 K, v Dovjem 100 K, v Št. Petru na Krku 15 K, v Veliki Pireši 10 K, Vincencijeva družba v Tržiču 164 K, Mohorjani: v Vodicah 5 K, v Kamni: Goreci 10 K 14 stot., v Št. Lambertu ob Savi 1 K 40 st., v Selcah 8 K, na Vrhu pri Rovtah 2 K, na Polzeli 14 K, v Preserju 10 K 60 st., v Št. Vidu nad Ljubljano 30 K, na Hemeu 4 K, v Senožečah 4 K, v Cerknem 4 K. Volila: župnika Fr. Jerišča 18 K, župnika M. Valesa 178 K, Franca Zidara v Šmartnem pri Mozirju 20 K. Razni: Snolnikovi sinovi pri sv. Krku nad Mariborom pokroviteljstvo 200 K, Vošnjak Vladimir iz Ščetanja 2 K, Jenko Ludovik, župnik pri sv. Duhu pri Krškem, mesto večer na grob župnika Malenška 10 K, župnik Ivan Sakser 4 K, slovenski realci v Ljubljani kakor prebitek zbirke za Prešernov venec 10 K, Anton Mrak, c. kr. rač. svetaški prilikom smrti soprega Ivane 50 K, botri in botre ob krestu Jos. Oblakovih Cirila in Metodija v Žabici 11 K, družba Ljubljanačev v hotelu Koklič v Rudolfu 10 K. Tvrda Fran Kollmann prispevel od prodanih družbinih valčkov 230 K. Za narodni kolek 5 K, za družbin koledar 14 K, za družbine znake 192 K.

Razne vesti.

Nesreča na lovu. Iz Zadra javljajo, da je finančni koncept tamoznjega finančnega ravateljstva na lovu vsled nepredvidnosti vstrelil nekega človeka.

Metriska mera v ameriških Severnih državah. V ameriških Severnih državah.

se napredovalo v vseh vejih tehnike in gospodarstvu, resijo v nekaterih državah še vedno angleško mero. Ravno sedaj se dela nato, da se povsod uvede metrična mera, ki je v Zveznih državah zakonom priznana že leta 1866.

Castniki bolgarske vojske době s 1. apriliom t. l. nove uniforme. Hoče se kolikor možno odpraviti ruske kroje.

Zdravnikov v Avstriji je bilo s 1. januarjem 1906. 11.764 proti 11.766 v letu 1904.

Škof pod kuratelo. Kakor javljajo iz Kočja na Ogrskem, stavi vlada tamoznjega 90 letnega škofa Bubesa radi dolgov pod kuratelo. Škof s 1. februarjem t. l. odstopi.

Loterijske številke izbrane dne 17. januarja 1906.

Brno 73 11 63 52 85.

Brzjavne vesti.

Rudnay naslednik Kristoffyja.

BUDIMPESTA 18. Novise poročajo, da bo mesto Kristoffyja imenovan ministrom očitnju stvari, vrhovni mestni glavar Rudny.

Moravski deželni zbor.

BRNO 18. Na razpravi o novem poslovniku se je na predlog posl. Luksha o § 46 (ki določi izključitev poslanec) glasovalo po imenih. Poslanec Fox je v imenu levice izjavil, da bo ista glasovala proti paragrafu.

BRNO 18. Deželni zbor je vsprijel cel poslovnik z vsemi proti glasom nemške levice. Na to je bil rešen ves dnevni red. Po zaključku seje so poslanci priredili odstopočemu deželnemu glavarju ovacio, nakar se je deželni glavar grof Vetter globokognjen zahvalil.

Izvolitev Fallieres.

PARIZ 18. Na včerajšnji volitvi predsednika republike se je 28 glasov razdelilo, od teh je dobil Ribot 10, Rovier 6, Dupuy 5, po 2 Bourges in Etienne in po 1 glas Brisson, Freycinet in Combes.

PARIZ 18. Radikalno novinstvo hvali izvolitev Fallieres, kakor nujno, vse pričakovanje nadkriljajočo zmago nad reskejo. Vsa delavna in miroljubna Francija odobri izvolitev. Nade, ki jih je cerkev stavila v Doumerja, so uničene. Opozicionalni listi imenujejo Fallieresca vjetnika prostozidarjev. Kongres je alušal parolo Combessa, Pelletana in Andréja.

PARIZ 18. Radikalni listi se na jako rezek način izjavljajo o Doumerju. Clemenceau meni v »Aurori«, da ne more z nogami teptati poraženega moža, toda zamore se one njegovih pristašev, ki se pričevajo republikanski stranki, označiti kakor često izdajalec.

Jaurès piše v »Humsnit«, da leži neka veličina v mirnosti in varnosti, s katero se je v republikanski Franciji izvršila spremembava predsedništvu. Ta utis je še povečan po gotovosti, da je osiguran obseg republikanskega duha.

Zavezniški, konservativni in nezajednički listi menijo, da je včeraj sečen porazil zbornec ter izjavlja, da je včina parlamentarcev, ki hočejo v prvi vrti ohraniti svoje mandate in zavarovati svoje osebne interese pred energičnim Doumerjem, dala prednost Fallieresu, ki nima svoje volje.

+ Državni tajnik Richthofen.

BEROLIN 18. Državni tajnik baron Richthofen je včeraj ob 12 urah po noči umrl.

Predsednik španske zbornice odstopil.

MADRID 18. Ministrski predsednik smatra, da je kriza odstranjena. Zbornica je sprejela demisijo predsednika zbornice Vega de Armijo.

Pogajanja glede trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Rusijo.

PETROGRAD 18. (Petrogr. brz. agent.) Že dva dni se viš v trgovinskem ministerstvu, pod predsedstvom ministra Timirjaseva posvetovanja radi sklepa trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko, ki je zastopana po poslaniku baronu Aehrethalu, legacijskem svetovalcu princa Fürstenbergu in konzulu dr. Wippenu.

Parlamentarne volitve na Angleškem.

LONDON 17. Po volilnih izidih, došlih do 1. ure popolnomoči, je bilo izvoljenih

171 liberalcev, 50 nacionalistov, 21 zastopnikov delavske stranke in 73 unijonistov. Liberalci so dobili 87, delavska stranka 21 in unijonisti 2 glasa. Ogromna večina, ki jo je Chamberlain dobil na svoji izvolitvi v Birminghamu, je presenetila celo najbolj sangvinisce njegove priržence.

LONDON 18. Do 11. ure predpoludne so bili znani nastopni izidi: Izvoljenih je bilo 168 liberalcev, 31 zastopnikov delavske stranke, 51 nacionalistov, 74 unijonistov. V statistiki od 1. ure sjutra je napačno navedeno, da je izvoljenih 171 liberalcev in 27 delavskih poslanec, ker je mnogo delavskih zastopnikov, ki so bili istočasno liberalni kandidati, pristeti liberalcem. Bivši minister Brodrick, bivši tajnik admiralitete Pretymann so na volitvah propadli. Tudi bivši minister Chaplin in minister za poljedelstvo v kabetu Balfourjem, Fellows, ni bil vnačišči izvoljen.

Lakota na Japonskem.

LONDON 18. Daily Telegraph počita iz Tokija od 16. t. m.: Uradsne poizvedbe potrjujejo v popolnem obsegu resna poročila o lakoti na Japonskem in o popolnoma slabih letini na severu države. 958.875 obeh se nahaja v najkrajnejši bedi.

Vladivostok.

LONDON 18. Daily Telegraph je priobabil urado poročilo iz Tokija, glasom katerega bo pristanišče v Vladivostoku s pomočjo ledolomilcev vso zimo odprto. Tako se je Rusom posrečilo, da so si zagotovili na skrajnem Vstoku pristanišče, ki je vse leto dostopno.

Maročanska konferenca.

ALGESIRAS 18. Jutri se bo vršila plenarna seja konference, da se posvetuje o vprašanju glede utihotapljenja orožja.

Avstro-Ogrska in Srbiya.

BELIGRAD 18. Avstro-ogrski odposlane je danes izročil srbski vladi noto, v kateri je po nalogu avstro-ogrsko vlade sporočil, da smatra ista izjavo od 13. t. m. kakor nezadostno. Avstro-Ogrska ne bo prej nadaljevala pogajanj zastran trgovinske pogodbe, predno srbska vlada ne cibljubi, da ne predloži srbsko-bolgarske pogodbe skupaj, dokler bodo trajala pogajanja zastran trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko. Srbska vlada se mora tudi zavesati, da spremeni, v slučaju da sklene z Avstro-Ogrsko trgovinsko pogodbo, v srbsko-bolgarski pogodbi vse, kar bo Avstro-Ogrska smatrala potrebnim.

Goverl o odstopu Doumerja.

PARIZ 18. Včeraj proti večeru se je razčila govorica, da je Doumer podal, kakor predsednik zbornice, svojo demisijo. Od tistih, ki so v Doumerjevi bližini, je bila ta vest odločno demontirana in označena kakor mahinacija radikalcev. Doumer bo že na danšnji seji zbornice predsedoval.

Ameriško brodovje.

GIBRALTAR 18. Ameriško brodovje je odplnilo v Tanger.

Dogodki na Ruskem.

PETROGRAD 17. (Petrogr. brz. agent.) Od 2. t. m. delajo tukaj vse tovarne in delavnice. V Harkovu so delave mirno raspoloženi. Štrajk je ponehal. V Tflu so delajo vse stroke industrije, red je popolnoma vstopljeno. V Baku se redno dela v rovih za nafto. Raspoloženje je ugodeo.

V Moskvi je bil sreda otvoren kongres plemenskih maršalov iz vse Rusije. Večka gubernija odpošla dva maršala. Kongres ima namen, da razen priprav za volitve, izdeli odredbe, da se odstrani kmetske nemire in da se razčri kmetsko posestvo.

BEROLIN 18. Glasom privatnih poročil iz Varšave je bilo danes v varšavski trdnjavi ustreljenih pet členov anarchistične organizacije, ki so bili rdi raznih atentatov z bombami obsojeni na smrt.

Trgovina.

Borsna novica dne 18. januarja

Napoleoni K 19.14—19.15 ang. — K — do —. London traktor K 240.30—240.50 Francija K 95.65—95.75 Italija K 95.50—95.65 — italijanski bankovi K — 117.60—117.80 nemški bankovi — avstrijska edocca — 99.85 100.15 ogr. — kronska renta K 96.10 96.40 Ita. — — kreditne akcie 671.50 673.5 državne županije K 667.— 666.— Lomb. K 119.— 120.— Lloydove akcije K 780.— 770.— Srečke: Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.— do 483.— Bodenkredit 1880 K 302.— 310.— Bodenkredit 1889 K 302.— 310.— Turške K 147.— do 149.— Srbske — do —

Dunajska borza ob 2. pop.

	včeraj	danes
Državni doig v papirju	100.95	100.95
srebrni	100.95	100.95
Avstrijska renta v zlatu	127.75	117.80
v kronah	100.15	100.05
Avstr. investicijska renta 3½%	91.40	91.55
Ogrska renta v zlatu 4%	114.45	114.40
kronah 4%	96.20	96.25
3½%	87.10	87.10
Akcije nacionalne banke	1631.—	1638.—
Kreditne akcije	671.50	674.—
London, 10 Lstr.	240.22	240.20
100 državnih mark	117.47	117.50
20 mark	23.50	23.50
20 frankov	19.11	19.11
100 ital. lir	95.50	95.50
Cesarški cekini	11.32	11.32

Pariška in londonska borza.
Pariš. (Slep.) — Francoska renta 99.02, italijanska renta 114.55, španski extérieur 92.15. (Sledi na IV. strani.)

Gospodarsko društvo na Ferdeniču poleg sv. Ivana vknjižena zadruga z neomejeno zavezo

redni občni zbor
dne 28. januarja 1906 ob 2. uri pop. v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Odobrenje računa.
2. Volitev novega odbora.
3. Sprememba pravil.
4. Razni nasveti in predlogi.

NB. Komur dragu pregledati knjige in račune, so isti izloženi v pisarni društva na razpolago do dne obnega zборa.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

